

POLONISTYKA SZKOLNA WOBEC ODKRYĆ W SFERZE UMYSŁU

Aneta Grodecka UAM w Poznaniu

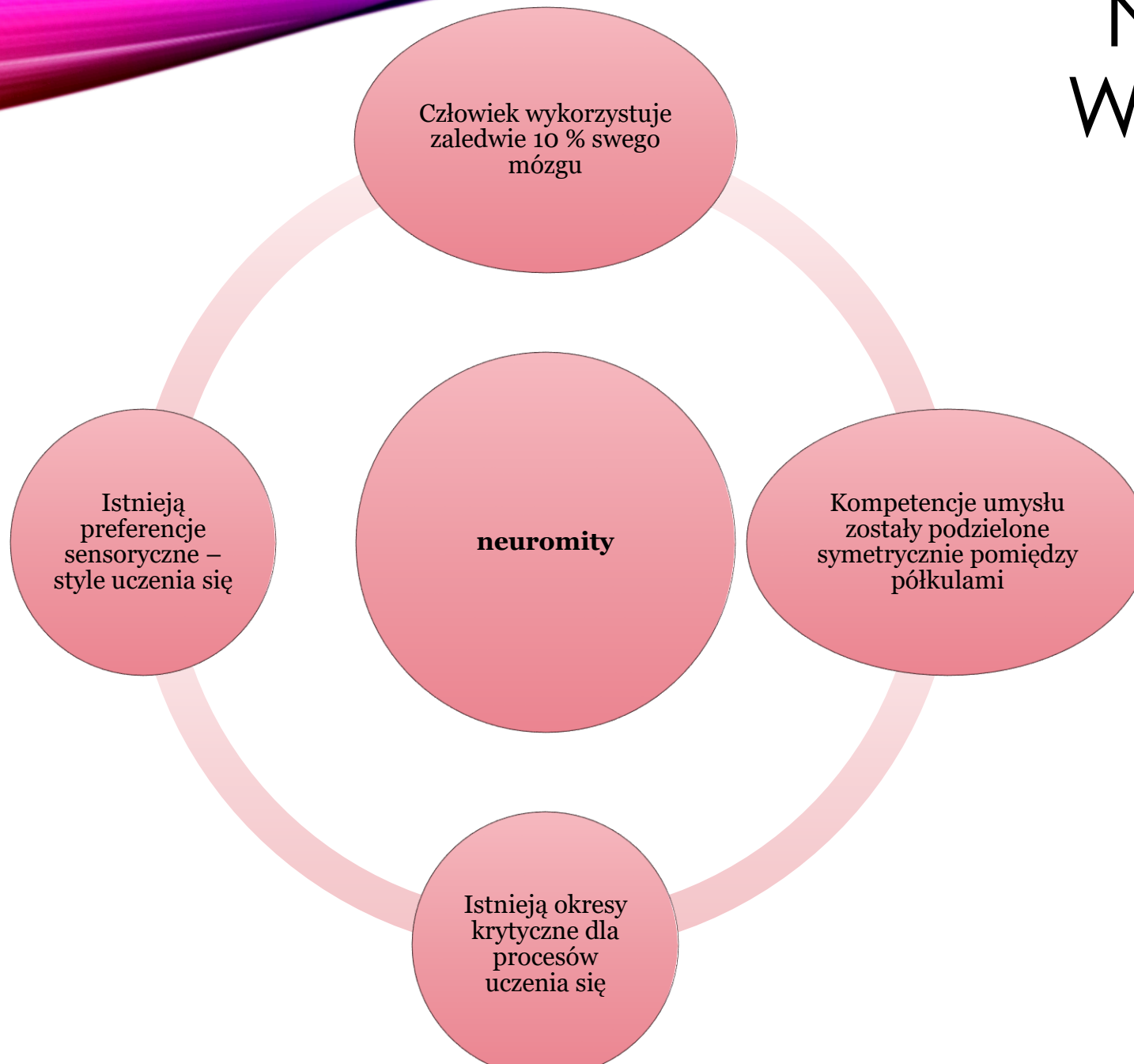
UMYSŁ UCIELEŚNIONY

KONCEPCJA STWORZONA W RAMACH
FILOZOFII UJMUJĄCA RELACJE
POMIĘDZY DUSZĄ (UMYSŁEM) A
MATERIĄ

Umysł traktowany jest jako wspólny taniec mózgu, pozaneuronalnych procesów cielesnych i środowiska.

Koncepcja ma źródło w rozprawie E. Thompsona i M. Stapletona, 2009, *Making Sense of Sense-Making. Reflections on Enactive and Extended Mind Theories*, „Topoi”, nr 28, do grona neurologów mających ucieleśnione podejście zalicza się: Antonia Damasia, Josepha Le Doux`a, Gerarda Edelmana.

NEUROMITY W EDUKACJI

MARIA NAGAJOWA

Operacje myślowe:

- abstrahowanie,
- analiza i synteza,
- dedukcja i indukcja,
- porównywanie,
- **rozumowanie**,
- Uogólnianie.

Rodzaje myślenia:

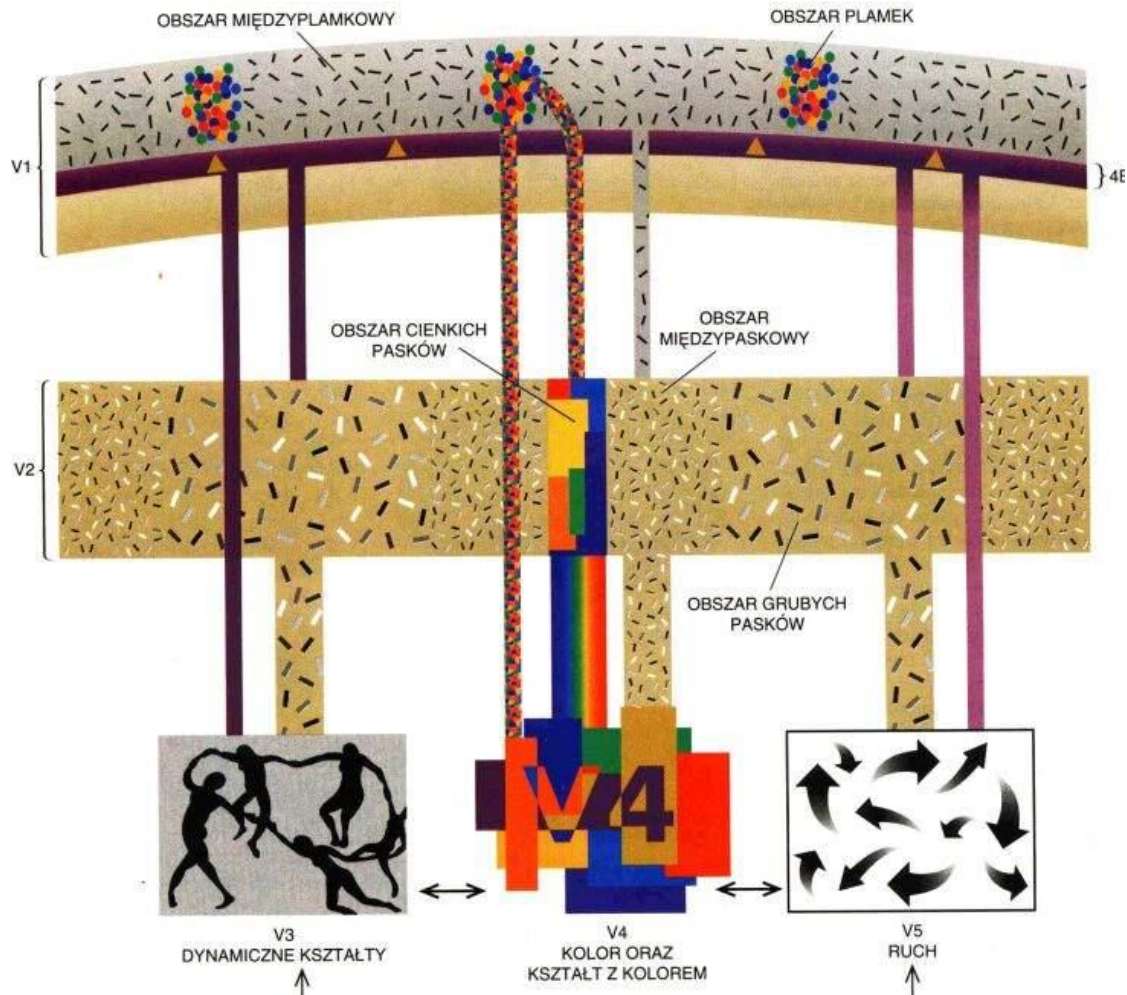
- myślenie abstrakcyjne,
- **dywergencyjne**,
- konkretne (obrazowe),
- konwergencyjne,
- logiczne,
- nieproduktywne,
- produktywne (twórcze),
- refleksyjne (krytyczne),
- sensoryczno-motoryczne (zmysłowo-ruchowe),
- wyobrażeniowo-pojęciowe.

IMPONDERABILIA W NAUKACH HUMANISTYCZNYCH

- to rzeczy i sprawy trudne do uchwycenia, nie dające się obliczyć ani zmierzyć — ale wywierające wpływ na nas i nasze działania.
- To np. wyznawane wartości, a także przekonania i uprzedzenia. W sferze imponderabiliów leżą często sprawy, o których mówić nie potrafimy lub nie chcemy — gdy je tak nazwiemy, nikt się nie będzie o nie dopytywał. (Jerzy Bralczyk)

EMPIRYCZNE PODSTAWY WIELOZMYSŁOWOŚCI

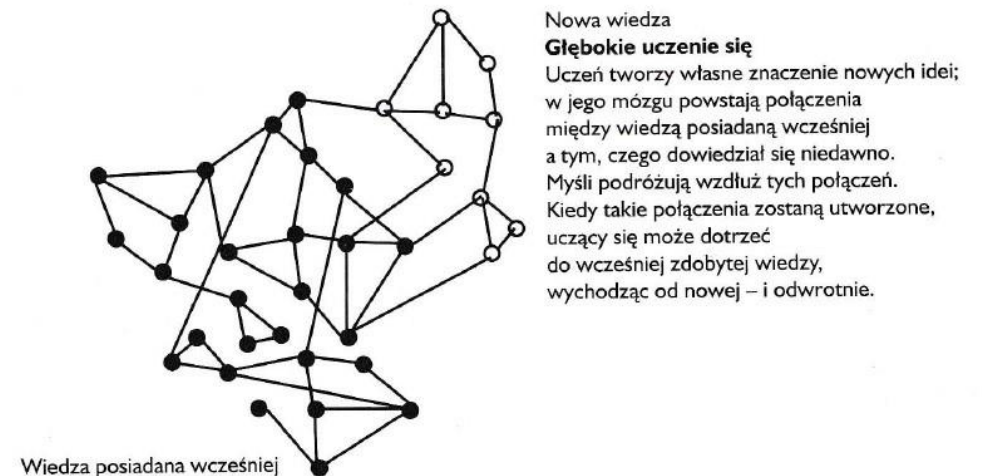
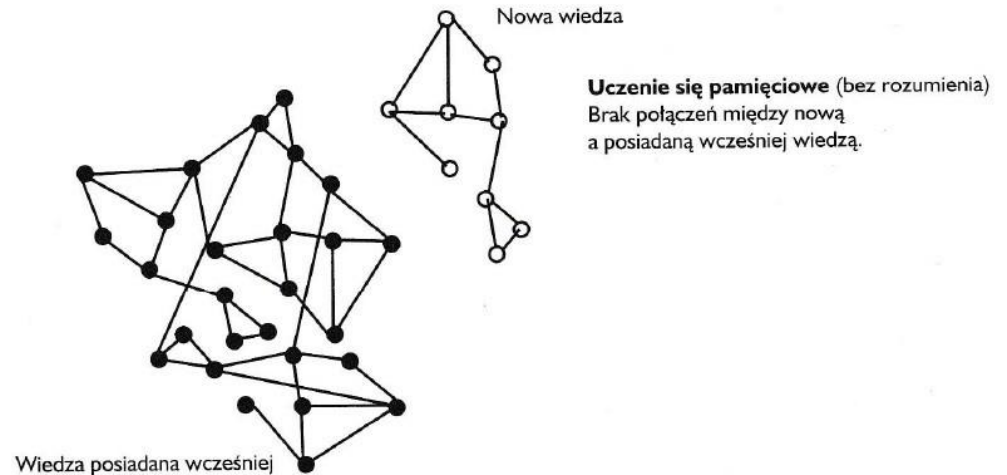
SZLAKI IMPULSÓW WZROKOWYCH (SKRZYŻOWANE
INFORMACJE DOTYCZĄCE KOLORU, RUCHU I
KSZTAŁTU

KONSTRUKTYWIZM NELSON GOODMAN

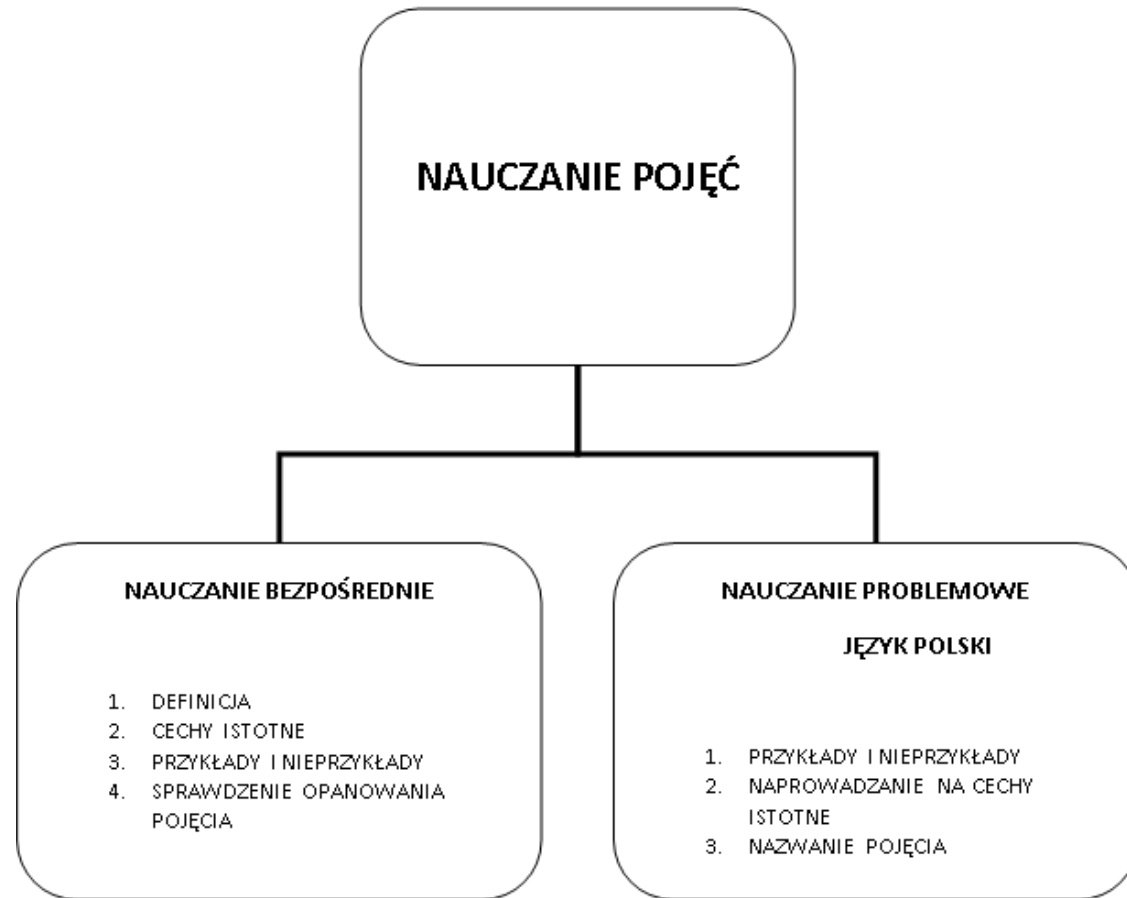
operacje myślowe:

- składanie i rozkładanie,
- wartościowanie,
- porządkowanie,
- usuwanie i dodawanie,
- deformowanie.

Richard I. Arends

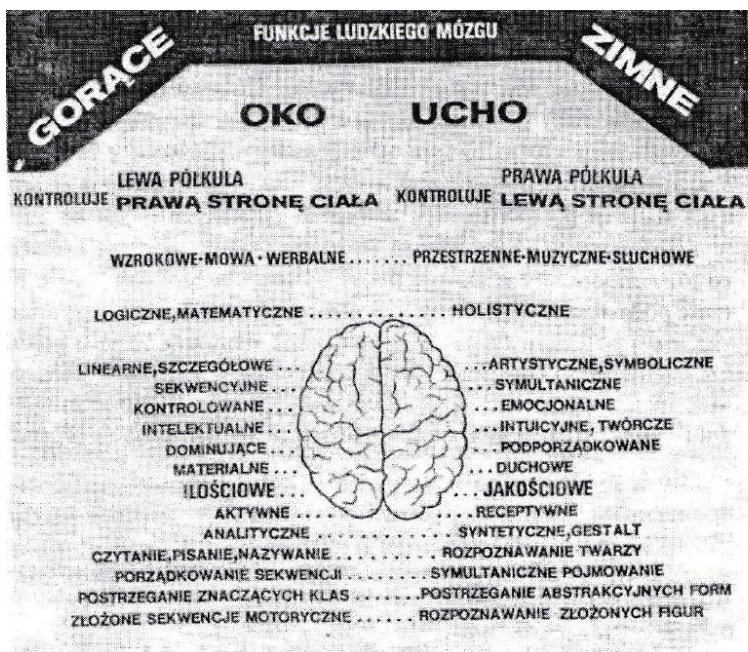
Uczymy się nauczać

MYŚLENIE A PRZEKAŹNIKI – MARSHALL MCLUHAN

Technologie intelektu

Język polski. Kształcenie językowe

Rys. 2.2. Diagram McLuhana

Źródło: E. Kuryluk. *Artysta sygnałem alarmowym. O spotkaniu z Marshalllem McLuhanem*, „Polityka” nr 48 / dnia 26.11.1977.

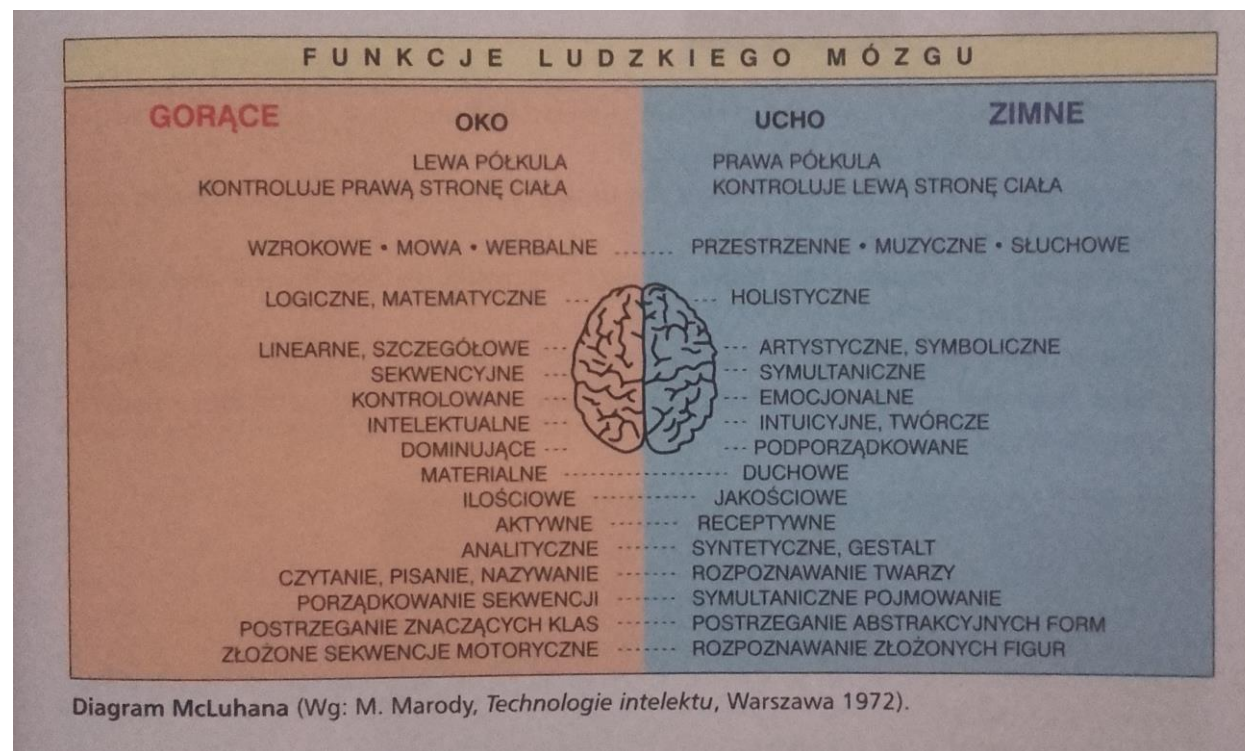

Diagram McLuhana (Wg: M. Marody, *Technologie intelektu*, Warszawa 1972).

ŚCIEŻKI EDUKACYJNE CZYTAM, PAMIĘTAM, ROZUMIEM JOLANTY KRUPIŃSKIEJ

Zadania:

1. Poznanie swoich preferencji w odbiorze świata, swoich zdolności i rodzaju inteligencji.
2. Przygotowanie do samokształcenia
3. Wyposażenie w techniki pracy umysłowej ułatwiające proces uczenia się.
4. Budowanie poczucia własnej wartości w oparciu o wzrastający potencjał intelektualny.

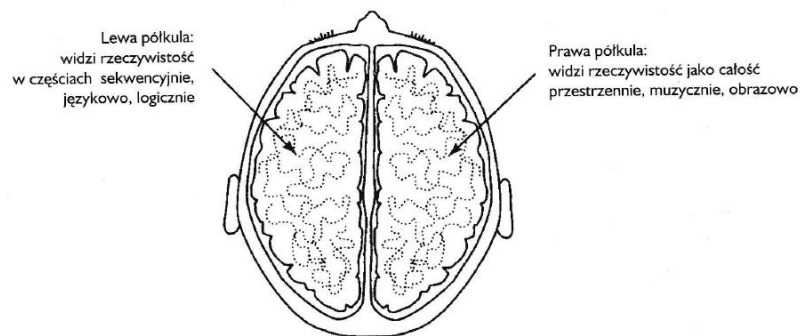
Cele operacyjne:

1. Uczeń poznaje swój dominujący rodzaj inteligencji oraz najważniejszy dla siebie kanał odbioru informacji.
2. Uczeń poznaje techniki poprawiające szybkość czytania oraz czytanie ze zrozumieniem.
3. Uczeń potrafi zastosować mnemotechniki w przyswajaniu wiedzy z różnych przedmiotów.
4. Uczeń potrafi zaplanować naukę i zorganizować warsztat pracy umysłowej.
5. Uczeń poznaje nowe techniki notowania i przygotowywania wypowiedzi ustnej.

Bibliografia:

1. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ I SPORTU z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz. 458 oraz z 2003 r. Nr 210, poz. 2041)obowiązuje od dnia 1 września 2002 r.
1. H. Adler, *NLP Umiejętność realizowania swoich marzeń*, Łódź, 1997.
2. G. Azzopardi, *Rozwiń swoją inteligencję*, 1996.
3. V. F. Birkenbihl, *Siano w głowie. Czyli jak z właściciela mózgu stać się jego użytkownikiem?*, Katowice, 1997.
4. Z. W. Brześkiewicz, *Superczytanie, jak uczyć się trzy razy szybciej?*, Katowice, 1997.
5. Z. W. Brześkiewicz, *Supersłuchanie, jak uczyć się trzy razy szybciej?*, Katowice, 1997.
6. Z. W. Brześkiewicz, *Superpamięć, jak uczyć się trzy razy szybciej?*, Katowice, 1998.
7. T. Buzan, *Rusz głową*, Łódź, 1997.
8. Z. Czarniecka -Rodzik, *Czytanie ze zrozumieniem*, Warszawa, 2000.
9. P. Carter, K. Russell, *Równowaga umysłu. Ćwiczenia, lamigłównki i zabawy podnoszące sprawność obu półkul mózgu*, Warszawa, 2002.
10. G. Dryden, J. Vos, *Revolucja w uczeniu*, Poznań, 2000.
11. R. Fisher, *Uczymy jak się uczyć*, Warszawa, 1999.
12. R. Fisher, *Uczymy jak myśleć*, Warszawa, 1999.
13. K. Gozdek – Michaelis, *Supermożliwości twojego umysłu. Jak uczyć się trzy razy szybciej*, Katowice, [br].
14. A. Kolat, *Czytanie ze zrozumieniem dla licealistów*, Warszawa, 2001.
15. S. Lehl, *Trening pamięci*, Katowice, 2000.
16. H. Lorayne, *Superpamięć dla uczących się*, Łódź, 1998.
17. M. Łukasiewicz, *Mistrzostwo. Jak pobijać własne rekordy w szybkim i skutecznym uczeniu*, Poznań, 2000.
18. Z. Stankiewicz, *Trening umysłu. Ćwiczenia na doskonalenie pamięci, koncentracji i spostrzegawczości*, Katowice, 1999.

MYŚLENIE A PODZIAŁ FUNKCJI MÓZGU

Rycina 0.2. Dwie półkule mózgowe

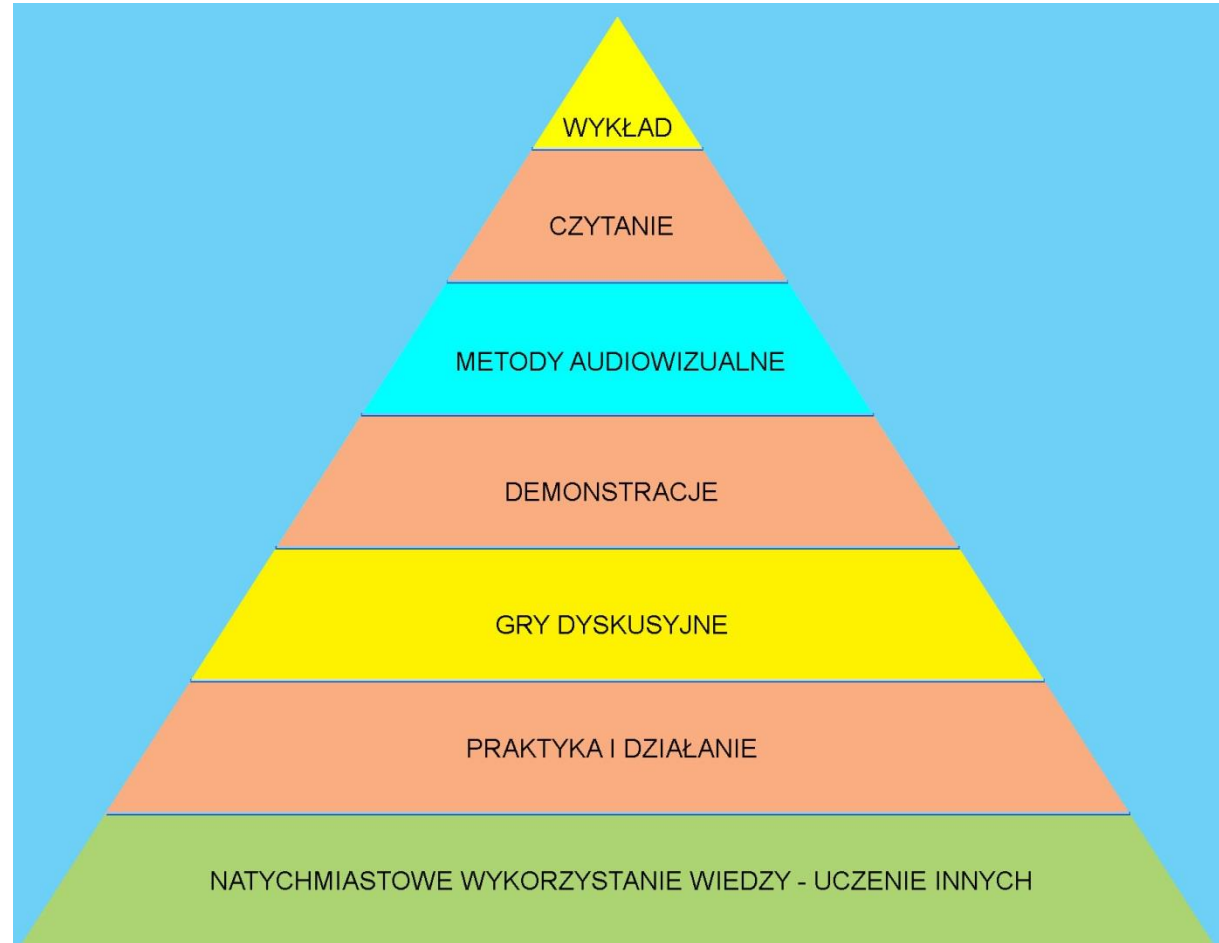
Źródło: opracowanie własne.

Tabela 0.2. Porównanie osób wykorzystujących podczas nauki prawą lub lewą półkulę mózgową

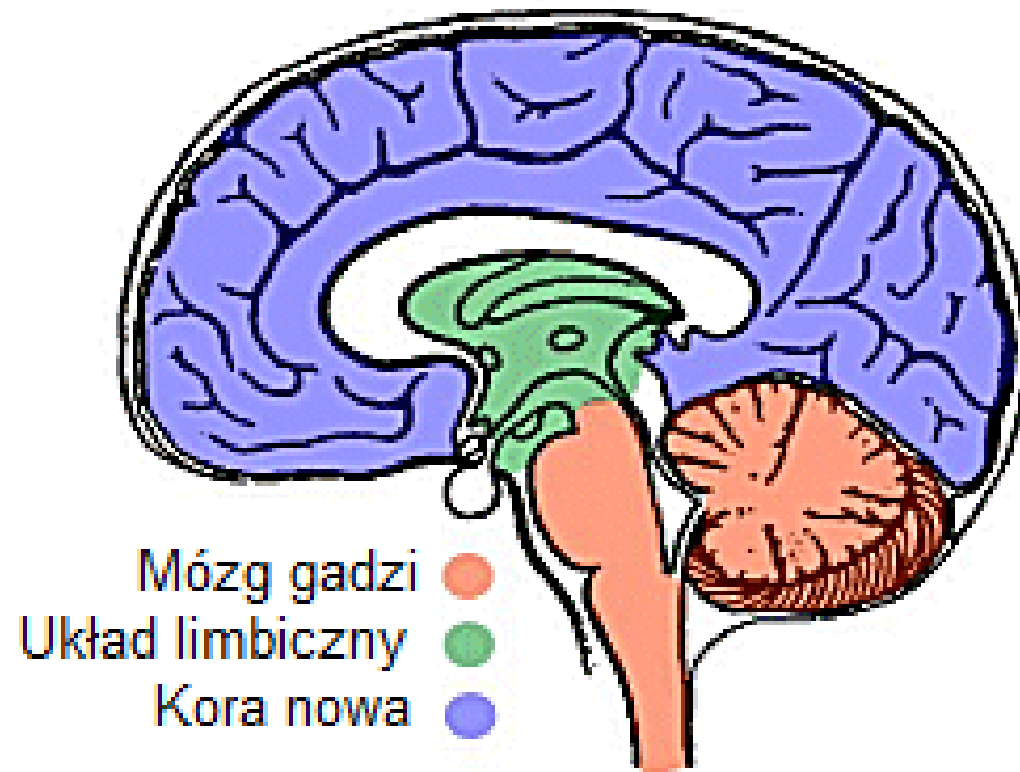
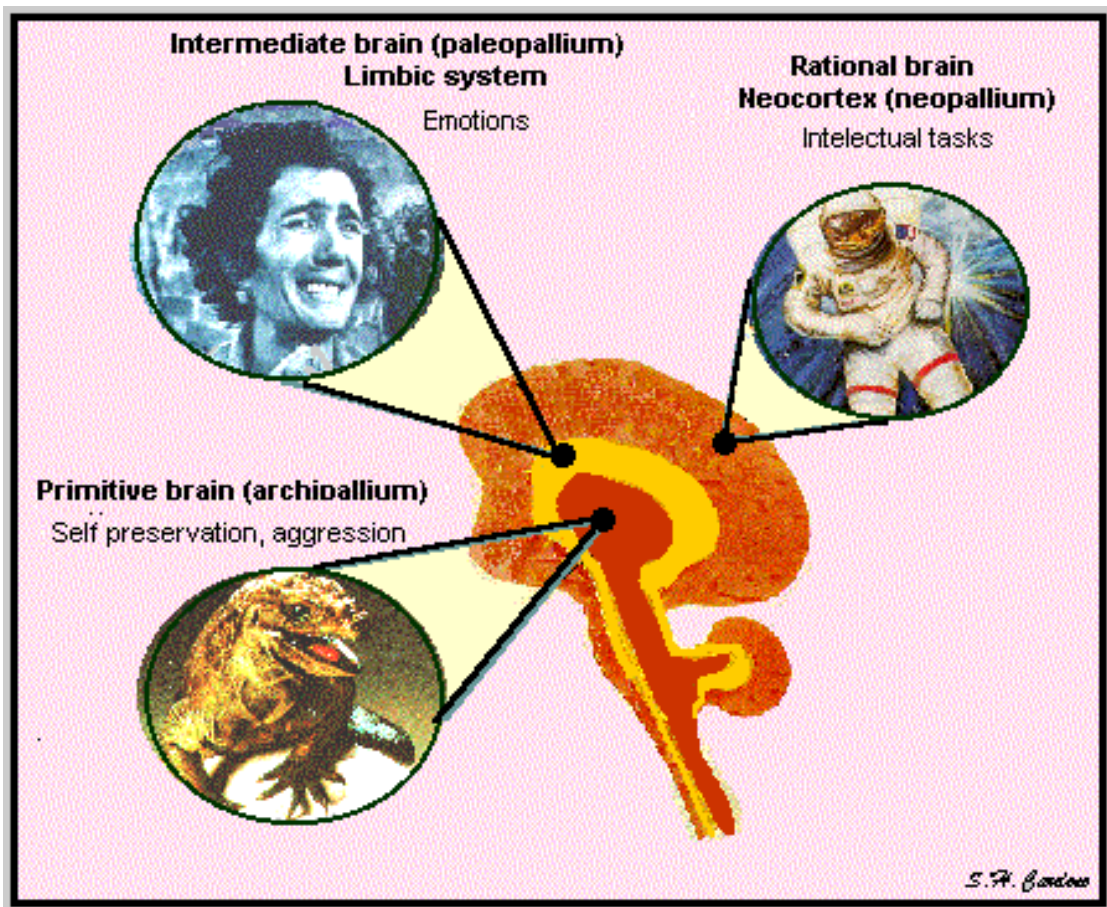
<p>Osoby wykorzystujące lewą półkulę (Uczące się werbalnie, sekwencyjnie)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wolą uczyć się krok po kroku, w zgodzie z logiką. Lubią mieć wszystko dobrze zorganizowane, uporządkowane, zajmować się jedną rzeczą naraz. • Lubią dzielić fakty na kategorie, potem każdą z nich rozważać osobno. Są dobre w dedukcji, na przykład dostrzegają związki przyczynowo-skutkowe. • Wolą zajmować się szczegółami niż wymyślać coś nowego. • Uczniowie korzystający podczas nauki z lewej półkuli są dobrze oceniani aż do ukończenia szkoły średniej, ponieważ egzaminy mają charakter zdecydowanie werbalny. • Umiejętność myślenia także prawą półkulą jest ważna na przykład przy zdawaniu egzaminu dojrzałości. 	<p>Osoby wykorzystujące prawą półkulę (Uczące się wizualnie, holistycznie)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lubią widzieć całość w szerszym kontekście. Chcą wiedzieć, w jakim celu się uczą, jakie znaczenie ma to, czego się uczą. • Koncentrują się na podobieństwach, wzorcach, związkach z tym, czego uczyli się wcześniej. Lubią czuć temat i rozumieć, jak wszystko składa się w całość. Wolą kierować się intuicją niż pilnie zgłębiać temat. Potrafią korzystać z myślenia lateralnego. • Myślą elastycznie, wolą wymyślać nowe, twórcze wizje niż pracować systematycznie, w zorganizowany sposób. • Prawdopodobnie lubią, żeby przy pracy towarzyszyła im muzyka, o ile nie zajmują się czymś szczególnie wymagającym. Wolą pracować z rówieśnikami, w środowisku nieformalnym. • Wiele osób dyslektycznych ma silną skłonność do korzystania z prawej półkuli.
<p>Osoby korzystające podczas nauki z lewej półkuli lubią:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznać temat krok po kroku • Pracować nad szczegółami i powoli budować ogólny obraz całości • Koncentrować się na wąskim zagadnieniu • Pracować nad każdym kolejnym krokiem pojedynczo i po kolei • Zasady i struktury • Raczej logikę niż intuicję • Raczej fakty niż własne doświadczenie 	<p>Osoby korzystające podczas nauki z prawej półkuli lubią:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Widzieć szerszy kontekst, znać cel i rozumieć znaczenie • Zająć się najpierw całością i stopniowo dochodzić do szczegółów • Poznać rzeczywistość na własny, intuicyjny sposób • „Wskakiwać” tam, gdzie chcą • Unikać zasad, struktur i szczegółów • Tworzyć związki między tematami i dostrzegać wzorce

EFEKTYWNOŚĆ KSZTAŁCENIA

STOŻEK EDGARA DALE`A (1961)

MYŚLENIE A TRZY MÓZGI

INTUCJONISTA W SZKOLE

Intuicja

Szósty zmysł

Siódmy zmysł

Nieświadomy umysł

SAMOWIEDZA W SZKOLE

Edukacja budowana na wizji świata „nowej nauki” traktowana jest jako akt transcendencji od poziomu cielesności, poprzez umysł, do duchowości integrującej osiągnięcia umysłu z zapomnianymi możliwościami poznawania pozaracjonalnego (gnostycznego).

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

